

Statsbudsjettet 2021 – Innspill til Arbeids- og sosialkomiteen

Unge funksjonshemmede takker for muligheten til å sende inn våre innspill til arbeids- og sosialkomiteens arbeid med statsbudsjettet for 2021. Med dette tillater vi oss å sende inn våre skriftlige innspill.

Kap. 352, post 21: Handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse

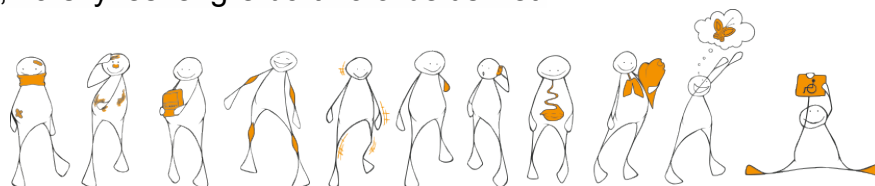
Unge funksjonshemmede er skuffet over at regjeringen ikke setter av flere midler i statsbudsjettet for 2021 til gjennomføring av handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse. En undersøkelse av Unge funksjonshemmede fra sommeren 2020, viser at ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom har blitt rammet hardt av koronapandemien, på alle samfunnsområder. Det trengs tiltak for å unngå at likestillingen av funksjonshemmede går bakover på grunn av pandemien.

FN-komiteen for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD-komiteen) kritiserte i fjor Norge for systematiske menneskerettighetsbrudd mot funksjonshemmede. Det er derfor på høy tid å gjøre noe for at funksjonshemmede blir sett på som likestilte borgere, og ikke pasienter og brukere. Dette krever tydelige ambisjoner, systematisk og langsiktig arbeid, og bevilgning av midler til å nå målene. Unge funksjonshemmede mener den avsatte summen ikke er tilstrekkelig.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å øke bevilgningen til handlingsplanen for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse.

Inkluderingsdugnaden og ungdomsinnsatsen

Unge funksjonshemmede er glad for at regjeringen midlertidig styrker NAVs budsjetter med 500 millioner kroner og setter av ytterligere 825 millioner kroner til arbeidsmarkedstiltak. Det er også positivt at ungdomsinnsatsen og inkluderingsdugnaden styrkes. Det trengs kraftfulle motkonjunkturtiltak for å unngå et varig utenforskap blant unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom som følge av koronapandemien. Det er stor fare for at de som allerede stod uten arbeid før krisen, nå skyves lengre bort fra arbeidslivet.

Regjeringen foreslår å styrke bruken av individuell jobbstøtte (IPS) med 50 millioner kroner, og innføre forsøk med IPS-ung. Dette er positivt. IPS har vist seg å være et svært effektivt tiltak for å få flere i jobb. Mange unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom har enda større behov enn andre for å motta tett og persontilpasset oppfølging fra NAV. I dag er derimot tiltaket rettet mot personer med psykiske helseproblemer og/eller rusproblemer. Vi mener tiltakets målgruppe burde utvides til også å inkludere funksjonshemmede og kronisk syke.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber regjeringen inkludere funksjonshemmede som målgruppe for individuell jobbstøtte (IPS).

Tolketjenesten:

Regjeringen foreslår en økning på 31,8 millioner kroner til tolketjenesten for hørselshemmede, døve og døvblinde. Dette er svært positivt, og vil forhåpentligvis føre til bedre tilgjengelighet til tolking når det trengs.

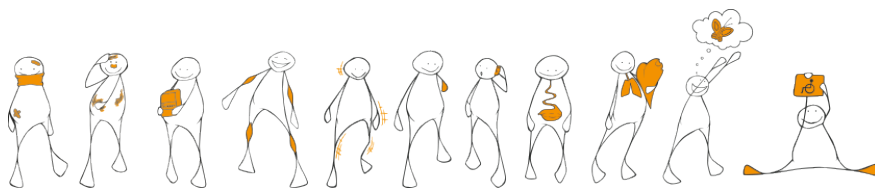
Aktivitetshjelpemidler (Kap. 2661, post 79):

Det er positivt at regjeringen foreslår å styrke ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år med 30 millioner kroner. Ordningen bidrar til at mennesker med funksjonsnedsettelse kan delta i fysisk aktivitet. Samtidig er økningen langt ifra det reelle behovet. Bevilgningen har over lengre tid vært underbudsjettet i forhold til funksjonshemmedes egne behov. De siste årene har midlene blitt brukt opp halvveis gjennom året, og det deles derfor ikke ut flere hjelpemidler fordi midlene er brukt opp.

Ordningen er for tiden under utredning. En nylig utgitt rapport fra Oslo Economics foreslår å øke egenandelene i ordningen, og innføre begrensninger i hvilke typer hjelpemidler som skal prioriteres, og krav til bruk. Unge funksjonshemmede vil advare mot forslagene. I stedet for å legge begrensninger på ordningen, bør det jobbes for at flere får tilgang til aktivitetshjelpemidler slik at alle som ønsker det kan være fysisk aktive. Vi ber komiteen om å sikre at regjeringen involverer funksjonshemmedes organisasjoner tett i videre utvikling av ordningen.

Unge funksjonshemmede ber primært komiteen sikre at personer over 26 år får tilgang til aktivitetshjelpemidler ved å sørge for at ordningen blir en del av en overslagsbevilgning, på linje med andre hjelpemidler.

Unge funksjonshemmede ber sekundært om at rammen i post 79 økes til 110 mill. kroner.

Veikart universelt utformet nærskole 2030 (Kap. 352):

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål, og skal «Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring». Norge har også ratifisert FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter (CRPD), der tilgang til skolebygg er en av forpliktelsene. Mange skoler er ikke tilgjengelige for elever med funksjonsnedsettelse. Det er diskriminerende. Universell utforming sikrer inkludering og gode læringsbetingelser for denne gruppen, men gir også gode gevinster for andre elever.

FN-komiteen til CRPD slår fast i sine merknader til Regjeringen (mai 2019, art. 9, Tilgjengelighet): «*Regjeringen må innføre forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskole og videregående skole....*»

Universell utforming er en helt sentral strategi for inkludering og bærekraft. I 2017 lanserte Bufdir «Veikart Universelt utformet nærskole 2030», på oppdrag fra BLD.¹ Oslo Economics har dokumentert at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge Veikartet.²

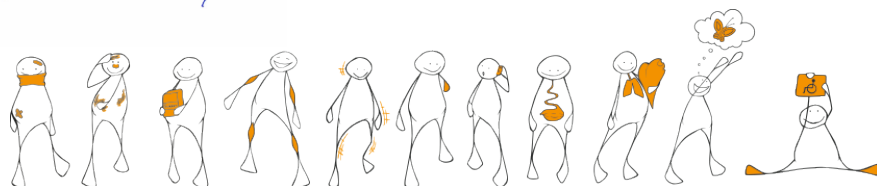
Ved behandling av Meld.St. 6 (2019-2020) «Tett på», støttet en enstemmig utdannings- og forskningskomité veikartet og målet om universell utforming av skolebygg.

Regjeringen vil fremme universell utforming der utfordringene er størst, men kommer ikke med verken tiltak eller midler. Konsekvensen er fortsatt diskriminering. Unge funksjonshemmede mener en satsing på skole setter hjulene i gang i koronakrisen, med resultat en skole for alle!

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber Regjeringen om å sikre at alle barn kan gå på nærskolen ved å realisere veikart universelt utformet nærskole 2030. Det settes av kr 200 mill. kroner i friske midler for å stimulere kommunene, øremerket universell utforming av eksisterende skoler. Komiteen ber Regjeringen å lage en forskrift med tidsfrist 2030 for oppgradering av skolebygg (PBL § 31-4), og gi føringer om at funksjonshemmedes organisasjoner involveres i arbeidet.

Med vennlig hilsen

[Veikart Universelt utformet naerskole 2030.pdf](#)

Leif-Ove Hansen
Generalsekretær, Unge funksjonshemmede

